

KUSTBON

== Veckotidning för svenskarna i Estland. ==

Tredje årg. No 11.	Prenumerationspris.	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval	Annonspris.	24 mars 1920.
	1 månad Mk. 1:50 helt år " 18:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:50 helt år " 6:— I Finland: 1 månad Fmk. 1:— helt år " 12:—		30 penni pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 20 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	

En allsvensk folkhögskola.

I några artiklar i Finlandsupplagen av "Altonbladet" har en skildring lämnats av det fria och frivilliga bildningsarbetet i Sverige, särskilt då av studiecirkelnas verksamhet. I anslutning till dessa artiklar framföres tanken på en "allsvensk folkhögskola" såsom en stödjepunkt för det fria, allsvenska bildningsarbetet.

Tanken föddes under ett samtal på Mariefredskongressen och drages nu endast fram i ljuset av Erik Lundström, som i nämnda tidning för den 11 febr. d. å. i en ledere skriver bland annat:

Alltså en "allsvensk folkhögskola". Är tanken för tidigt väckt eller är just nu dess psykologiska ögonblick? Tiden är efter alla tecken att döma mogen för en allsvensk folkhögskola. Varje betydande rörelse i våra dagar har sin bildningshärd för de unga, kunskapsförstånd andarna.

Aldrig har för mig personligen tydligare blottats vår, rikssvenskarnes, brist på verklig, levande kunskap om våra fränder i Österled än när vi konferensdeltagare voro lägrade under jätteekarna i Gripsholms Hjortpark, åhörande våra gästande bröders berättelse om det nyskapade svenska folktinget och den svenska bildningsrörelsen i Finland Växte ej i vår fantasi redan folkhögskolan fram? Sutto ej lärarna redan i kretsen av sina ivrigt lyssnande lärjungar, berättande för dem stilla, ehuru med säreget tonfall, om händelser, förhållanden och strävanden, i högsta grad intresseväckande och väl förtjänta att av åhörarna upptecknas? Bildade vi ej den första, fria allsvenska studiecirkeln och, som det anstår Linnæi eget folk, under bar himmel i det gröna ängsgräset? Och kunde en mera ursvensk nejd sökas för sädd av detta första allsvenska folkhögskolefrö än denna med dess förnämt stolta björkar, rakstammiga ekar och högvuxna hagtornsträd, en natur, svensk, men ändock klassiskt ädel, i innerligaste samklang med det mäktigaste byggnadsverk vi äga, Vasafästet, "de svensks minnenas Panteon"?

Lärarekrafterna till denna allsvenska folkhögskola torde icke vara förenat med svårighet att anskaffa. Vi ha ju många svenska folkhögskolor och andra lärdomssäten ute i världen, och det skulle säkert vara lockande för mängden lärare eller lärarinna att "komma

hem" ett slag och arbeta i själva moderlandet.

Också rikssvenska lärare torde lätt gå att uppbringa. Lärjungarne sedan, de komma från Sverige och från jordens alla länder och trakter och de finna till sin förvåning, att de tala alla samma språk, nämligen modersmålet, svenska. Den svenska kulturinsatsen, belyst och samlad av lärarna liksom i en brännpunkt, huru växer, huru flamar den icke genom tiderna och vilka krav ställer den icke därför på samtidens allsvenska ungdom! Huru de måste sporra sig själva, dessa unga allsvenskar att, efter allt vad de här sett, hört och lärt, göra sitt allra bästa i Sverige och i världen! Här, vid den allsvenska folkhögskolan, få vi och de följa det svenska folkträdet med dess vitt utsträckta grenar och dess rötters underbara gång och fäste i världsmullen.

Icke blott humanoria, icke blott naturvetenskap, utan även handeln skall hägnas vid denna vår nya folkhögskola.

Den ärlighet, den precision och den skicklighet, som ännu adlar den svenska handelsvaran och det svenska arbetet över huvud, skall icke förfela att göra djupt intryck på dessa unga utlandssvenskar, och de skola berätta i sin tur vid återkomsten för begärligt lyssnande fränder och vänner vad de själva sett av svenskt arbete och svenskt kulturliv. Ur sina ränslar skola de framdraga prov på industriens och slöjdens höga utveckling i moderlandet. Och vi å vår sida skola få se prov på deras konstflit, skickligt och självständigt förkovrad och utvecklad genom tiderna samt få del av deras, våra allsvenska kamraters, bekymmer och förhoppningar för framtiden.

En ädel tävlan gör sig gällande hos den svenska ungdomen i alla land där svenskar bo och bygga, att ett par är åtminstone få vistas vid den allsvenska folkhögskolan, och bland lärarna i det svenska språkområdet gives ej större merit än att åtminstone under något år hava varit fästade vid denna av alla svenskar i världen gemensamt skapade bildningshärd.

Vem skall då börja att bygga denna drömda allsvenska folkhögskola? Det skall ungdomen själv göra, främst den rikssvenska men därjämte den utlandssvenska. Må vi i sommar i Hälsingfors på det fjärde allsvenska ungdomsmötet gemensamt dryfta denna angelägenhet. Här finnes ett påtag-

ligt mål, som kan ena och hänföra oss alla, oberoende av klasser och åsikter. För närvarande finnas i Sverige 49 folkhögskolor. Kanske blir den femtionde vår här skisserade allsvenska.

Ja, må det så bli, må det bli den svenska ungdom, som midsommaren 1920 åter samlas i Hälsingfors, förunnat att få ge sin gärd till denna tankes förverkligande. Ett av detta ungdomsmötes resultat formulera vi alltså: grunden lagd till en allsvensk folkhögskola.

Till Svenska Estland.

(Ur "Svenska Journalen" för den 15 januari 1920).

Aldrig förtrycket din frihetsglöd dämpat, Aldrig har våldet dig krossat i gruset. Hårt under seklernas lopp har du kämpat Framåt till frihet och och uppåt mot ljuset.

Fick från förtryckaren allting du bära, Kärlek till Sverige dock krönt dina bygder. Fädernespråket du hållit i ära, Svenskmanna seder och vikinga dygder.

Därför från fjärran vi sträcka dig handen, Manande kallar oss forntida röster: Svära att fastare än knyta banden Samman bland svenskar i väster och öster.

Gryende dag bådard ljusare tider, Freden skall bo där nu stridsropen skalla, Frihetens sol, som nu uppgår omsider, Skall dig bestråla tills stjärnorna falla.

Jack Freelance.

Salt Lake, Januari 1920.

Till Redaktionen av "Kustbon".

Undertacknad ber om plats för följande tillägg till de mycket intressanta artiklarna om Universitet i Dorpat av Prof. J. Bergman:

Jag anser det såsom min plikt att utom de nämnda bekanta professorerna och forna studenterna vid Universitetet i Dorpat i första rad ännu anföra en av de mest berömda naturforskarna på 1800-talet Carl Ernst von Bär, född i Estland. Hans lärda arbeten, isynnerhet hans lära om ägget (de ovi mammalium et hominis genesis), äro grundläggande för den moderna biologiska vetenskapen.

Även stor betydelse i de vetenskapliga kretsarna hava professorerna Alex. Schmidt (teorin om blodet), Alex. von Oettingen ("moralstatistik"), kirurgi-professorn Ernst von Bergman i Berlin haft. Nämna professorer ha alla studerat i Dorpat.

Dr. H. Stillmark i Pernau.

Stundar ny äderlätning för landets svenskar?

Knappt ha vi i någon mån hunnit läka de blodssår, som genom nargösvenskarnas fördrivande förorsakades oss, förrän nya förluster hota. Den här gången gäller det det rent svenska Odinsholm. De stora krav, som tiden ställer på samfärdseln, fordra även en bättre förbindelse mellan Estland och Sverige. Ett stort affärssyndikat skall i en nära framtid startas för att driva ångfärjetrafik mellan de båda länderna. Som enda lämpliga hamn på estländska kusten nämnes Odinsholm. Ön kommer genom stortartade broanläggningar att förenas med fastlandet och genom kolossala vågbrytare ämnar man åstadkomma en hamn, som uppfyller de längst gående krav. Såsom ändpunkt på en järnvägslinje till Rysslands produktionscentra, kommer givetvis på Odinsholm att uppföras magasin och andra hamnanläggningar, för vilket ändamål bönderna naturligtvis bliva tvungna att avstå sin jord.

Såsom oeftergivligt villkor härför böra bönderna uppställa fordran att estniska staten åt dem inköper nya gårdar, till

vilka de garanteras obetingad själväganderätt. Naturligtvis böra bönderna även tillförsäkras rätt att själva få bestämma platsen för sina nya hem.

Vi leva ju inte mera i godtycklighetens och våldets tider. Vårt land gör ju anspråk på att äga västerländsk kultur. De men, som staten, för det allmännas intresse, är tvungen att åsamka de enskilda, böra därför till fullo ersättas. Vi förutse att detta också nu respekteras.

M. K.

Svenska Estland.

Av Riksföreningen i Tammerfors har Svenska Odlingens Vänner i Estland fått mottaga fyra hundra (400) Fmk., avsedda för de lägre folkskolorna i Estlands svenska bygder, som med största tacksamhet erkännes.

H. Pöhl, ordf.

N. Bles, kassör.

Reval.

För någon tid sedan nedsattes på ett S. Ö. V: möte i Reval en kommitté, som skulle utarbeta stadgar för ett svenskt handelsbolag i Estland. Kommittén har nu slutat sitt arbete och kan inlämna stadgarna till registrering.

Vi hoppas att bolaget kommer att vara av stor ekonomisk betydelse för det svenska Estland.

Brev till Kustbon.

Våra skolhus och skolor.

En nitälskare för folkbildningen skriver från Ormsö, att deras skolhus snart hota att falla samman och skolorna närma sig döden.

Jag känner icke till förhållandena på Ormsö, men så mycket vet jag, att alla äro svenskar och förstå svenska språket och vad skolorna beträffar, så lära Ormsöborna vara före några andra.

Nu göra vi en fråga till Nuckö.

Hur är det med edra skolhus och skolor? äro de i gott skick eller behöva de repareras? hur är det med ditt modersmål, svenskan?

Paschlep skolhus säges vara mest klanderfritt. Klockargårdens är litet och lågt, men de båda se ändå ut som skolhus. Komma vi till Österby, så känner man ej igen skolhuset. Det är så förfallet, dess fönster (en på vardera sidan) så små att när en tittar ut genom det, så betäcker han nästan hela fönsterytan.

Om Sutlep berättas det, att det under vackert och varmt väder liknar ett hus, fast nog icke ett skolhus; men om vintern lämpar det sig ej mera till boningshus.

Vad må då Nucköbornas mening vara om skolan, när de så vanvårda sina skolhus?

En del svarar kanske så: Jag har ej medel att skaffa min familj livsmedel och skodon varifrån skall jag skaffa pengar till skolhusets uppbyggande? Andra se helt likgiltigt på den saken och säga: "Åh ha'e fårr gåe, så går'e än!"

Förr levde man i en svart stuga, belyst med "porkeld" (pärteld). Röken av spisel och ugnen stack dag från dag folket

i ögonen och man tålde det rätt bra; nu tål man ej mera minsta rök från en liten lampa. Våra boningshus äro bättre nu än förr. Våra kläder grannare, till och med våra kostall äro betydligt bättre inrättade nu än för 30 år tillbaka?

Hur kan ett folk med klart förstånd mera tåla sådana skolhus och skolor, som nu äro dubbelt sämre än de för 30 år tillbaka voro? — Vi ha nog blivit efter i allt. I det ekonomiska ha vi ändå gjort små framsteg. Boskapen skötes bättre, åkren bearbetas ordentligare m. m.

Hur är det då med folkbildningen? Den är något som man ännu ej lärt rätt upp skatta! Sådana som skolhusen äro, är ock bildningen. Jag tror att många av Nucköborna ändå förstå skatta bildningen högre än "tobaksodling" och "hanschaförfärdigande.

Det skamligaste är att man i Sutlep, Klottorp samt på andra ställen ej tillräckligt försvarar sitt modersmål svenskan. Vi sakna många ord till uttryck, och det vi tala är förvrängd och klingar så illa, att man mer skäms för svenskar än för ester att kalla det sitt modersmål. Ännu värre är det ställt med brevväxlingen. På nämnda orter finns det endast några få, som felfritt förstå skriva ett brev på modersmålet, största delen begagnar estniskan, fastän de ej heller förstå den bättre. Vi Nucköbor (Sutlep och Klottorp inberäknade), som annors icke vill bli efter Ormsö och Riküll, skola vi då verkligen på bildningsvägen bli de sista? — Nej, så går det ej ann! På det sättet skämmer vi ut oss. Förstå vi att sköta boskapen och bearbeta åkren, så måste vi ännu mera sköta om våra barn i hemmet och

Korkis.

Döden skördar.

Här meddelas våra läsare att i Korkis åter en ny sjukdom (difteri) härjat. Den farliga sjukdomen har redan krävt två offer, och det endast i två dagars tid. Min kära eler från Korkis herrgård Voldemar Samberg avled d. 4 mars d. å. och den 5 mars hans yngre bror Julius. De sörjas närmast av föräldrar, skolkamrater och lärare. Återigen ha vi varit tvungna att inställa skolundervisningen.

Läraren.

Korkis.

Viken mellan Baltischport — Rågö — Korkis har länge redan varit isfri. För någon tid redan, då viken var isbetäckt och man trodde den vara säker att fara över med häst och släde, råkade en Baltischportsbo köra i invid Korkis, där hans häst drunknade men mannen själv räddades.

A. N.

Ett billigt krav.

Jag läste i tidningen att Odinsholm skall få sin egen skola och att Odlingens Vänner för ändamålet ställt avsevärda penningbe- lopp till förfogande. Om det är ju förresten ingenting annat än gott att säga. Skulle bara lika mycket göras för Runö, som, ehuru det har 3 gånger mera innevånare än Odinsholm, över 300, ännu saknar en folkskola. Och likväl är Runö ojämförligt den mest svenska bygden i Estland.

Borde inte höga vederbörande småningom också börja taga itu med Runö skolfråga?

Runöbo.

skolan. Bildningsåkren skall vi ock plöja djupare, harva ordentligare och så dit endast gott utsäde!

K. Overksam.

De första stegen.

Då en titen tös tar de första, stapplande stegen ledd av den stödjande modershanden.

Omt stödd av modershanden
hon tar vid hemmets härd
de allra första stegen
i vid och villsam värld.

Hon tar de första stegen
och du gått många ren;
är än din dräkt så fläckfri,
är än din blick så ren?

Har jordens stoft besudlat
din vita högtidsdräkt?
Har barnaglädjen⁹ slocknat
för världens kalla fläkt?

Där bär hon dig en hälsning
från faders rika hus,
där nyss sin högtidsklädnad
hon fick så skär och ljus.

Då bär hon dig en hälsning
att himlen öppen står
för varje själ, som ångrar
och efter renhet trår.

Men glöm ej Mästarns enkla
men dock så stränga bud,
att utan barnasinne
får ingen skåda Gjud.

Erik P-n.

Lokala meddelanden.

Andra stater följa Estlands exempel.

Bland de allierades representanter påstås, att Estlands fred med Ryssland varit av stor betydelse även för andra rikena, emedan den haft god inverkan också på dem att följa esternas exempel. F. n. förberedes fredsfrågan överallt.

Ryssland önskar ingå handelsförbindelser med Estland.

Från Moskau meddelas, att handelsförbindelser de båda rikene emellan i en snar framtid komma att ingås. Ryssarna kunna skaffa Estland olika förnödenheter i utbyte mot papper och läder.

Kampen mot fläcktyfus pågår med god framgång. Enligt vad meddelas, finnas det i Narva numera endast 2000 sjuka. Man har lyckats övervinna farsoten. 30% skulle kunna utskrivs ur sjukhusen, men kläder saknas för dessa tillfrisknade.

Frågan angående Valk.

Utrikesministern Birk och general Laidoner reste såsom estniska representanter i kommissionen för estnisk-lettiska gränsfrågan den 21 mars till Valk, varest även egelska och lettiska sändebud infinna sig. Denna kommission, 5 medlemmar, har att ordna den kinkiga gränsfrågan.

Avsked från Arensburg den 20 okt. 1919.

I aftonlugn och höstsolglans
På välkänd stig jag vankar.
Men det känns vått i ögonfrans:
Jag går i avskedstankar.

Vart ställe i den fagra park
Mig viskar minnen ljuva.
En tempelgård, en helig mark
Är mången lund och tuva.

Hur ofta har jag icke gått
Dit ut till smala näset,
Och under pilen njuta fått
Siesta där i gräset.

Ja, här jag fröjdats mången gång
Och lyssnat med förtjusning
Till böljesorl, till fågelsång
Och vindens sakta susning.

Ej underligt om då en tår
Känns sippra fram i kvällen,
Då jag för sista gången går
Och hälsar kära ställen.

En tidrymd lång av tretton år,
Som vävar'n skyttel farit.
Den givit fröjder, givit sår,
Och rik på skiften varit.

Och nu farväl, du väna strand!
Jag minnets urna tömmer,
Och plockar upp vad kärleksband,
Det andra jag förglömmar.

Malla.

Från Konstituanten.

Bland de frågor, som lidelsfullt diskuteras i den laggivande församlingen — Konstituanten — är nykterhetsfrågan.

I förening med krigstillståndet har Estland förnärvarande förbudslag. Finansministern framkom med förslag att åt varje mansperson, som fyllt 20 år, må levereras $\frac{1}{4}$ stop ren sprit (95%) eller $\frac{1}{2}$ s. brännvin (40%) i månaden. För ändamålet förses varje välfrejdad mansperson med en checkbok. Priset skulle bli för $\frac{1}{4}$ stop ren spirt 50 mk. och $\frac{1}{4}$ stop brännvin 20 mk. Förslaget, som sagt, väckte livliga debatter och gav anledning till 4 långa sammanträden och slutade därmed att lagförslaget remitterades (hänskjöts) till finansutskottet.

Med sitt förslag ville finansministern göra slut på lönnkrögeriet, som f. n. blomstrar så frodigt i nästan varje by och skaffa riket över 200,000,000 inkomster årligen.

Nykteristerne talade, naturligtvis, för rusdrycksförbud, motparten igen betonade att det är omöjligt att f. n. genomföra detta, och inrikesministern försökte bevisa att ingen makt kan f. n. upprätthålla förbudslagen och att polisen, som ej har samhällets kraftiga stöd, står maktlös.

Huru frågan avlöper i utskottet, är ännu tidigt att säga, men medgivnas måste att stämningen för förbudslagen icke är så allmän, som man väntat och det ser ut att Estland är på väg att få en begränsad spirtförsäljning till stånd i de kommuner och städer där den lokala självstyrelsen är med om saken.

Svenskarnas stöndpunkt i denna fråga är klar och vi kunna på förhand tryggt säga att några spirtbodas icke öppnas i våra kommuner.

*

Av intresse för jordbrukare är även lagförslaget att alla arrendekontrakt förlängas, om arrendatorn så önskar på ett år. Jordägaren har således ingen rättighet att tvinga arrendatorn att flytta, och icke eller pålagga större arrende än lagen föreskriver.

*

Den 19 dennes beslöt Konstituanten att bevilja regeringen 1,000,000 mark för att anskaffa och inreda ett hemman, en nationalgåva, åt Överbefälhavaren general Laidoner för de stora förtjänster han bevisat republiken, men enligt vad förljudes vägrar Överbefälhavaren ta emot gåvan.

General Laidoner är den, som skapat och organiserat vår duktiga folkhär och hans förtjänster som överbefälhavare i Estlands frihetskamp äro av första rang.

När general Laidoner nu kommer att åtnjuta en mycket välbehövt vila i form av tjänstledighet följes han av folkets tillgivna tacksamhet. F. R.

Sverige och Finland.

Ministerkris i Sverge.

Edenska ministären avgår och Branting bildar ny soc.-demokr. ministär.

Regeringsskiftet ägde rum den 10 dennes och den nya ministären har enligt „Dagens Nyheter“ följande sammansättning:

Statsminister: redaktören, riksdagsmannen K. Hjalmar Branting. Utrikesminister: statsrådet frih. E. K. Palmstierna. Justitieminister: statsrådet B. Ö. Undén. Krigs-

nister: redaktören, riksdagsmannen P. A. Hansson. Sjöminister: riksdagsmannen J. B. Eriksson i Grängesberg. Civilminister: redaktören, riksdagsmannen C. E. Svensson. Finansminister: statsrådet Thorsson. Eklestikminister: statsrådet O. Olsson. Jordbruksminister: lantbrukaren, riksdagsmannen Olof Nilsson i Tånga. Konsultativa ledamöter: statssekreterare R. J. Sandler och hyrarchefen T. K. Nothin.

Det planerade ungdomsmötet i Hälsingfors.

Ett arbetsutskott för det rikssvenska deltagandet.

Representanter för olika icke politiska ungdomsorganisationer i Stockholm jämte den rikssvenska delen av den allsvenska ungdomskommittén hava på sammanträde i Stockholm gemensamt dryftat den i pressen publicerade Finlandssvenska inbjudan till ett fjärde allsvenskt ungdomsmöte i Hälsingfors 23—25 juni.

Efter att med tacksamhet ha mottagit denna inbjudan tillsattes ett arbetsutskott för det rikssvenska deltagandet i ungdomsmötet, bestående av följande personer:

Amanuens Erik Lundström, ordf., hr. Gustaf Carlsson, v. ordf. (Folkdansföreningarnes centralkommitté), notarie John Grandell, sekr., tjänsteman Harry Johansson, kassör, hr. Emil Andersson (Kult. ungd.-rörelsen), löjtnant E. Carlberg (K. F. U. M.-gymnasterna), fröken Harriet Hagman, fröken Siri Leander (S. S. U. H.), sjukgymnast Hilmer Schelin, musikdirektör David Ahlén (Musikaliska sällskapet).

Avresan från Stockholm är beräknad att ske tisdagen den 22 juni på e. m. med återkomst måndagen den 28 juni tidigt på morgonen. Enligt tidigare beslut kommer under hemfärden ett kortare besök att göras på Åland söndagen den 27.

(Aftonbladet).

Till Redak. insända brev.

Kadakasaks ber om plats för några rader i Kustbon.

Redaktionen hade den vänligheten att säga att jag ej skulle vara någon kadakasaks, men det är jag. Om det är någon, som gör skäl för det namnet, så är det jag. Visserligen är min tyska bra ful, men jag talar den ändå så gärna, ty jag kommer aldrig att glömma den härligaste tid i hela mitt liv, som tyskarna ha berett mig genom sitt ädelmod och sin ridderlighet. Jag för min del tycker att föräldrar av germanskt blod böra lära åtminstone sina barn ett kulturspråk, ifall de själva ej kunna ett sådant (t. ex. rikssvenska, som också är ett kulturspråk. Redakt. anm.), ty dialekten är, såsom en riksvensk säger, ett rådbåkande av vårt sköna svenska modersmål. Vi ha ingen rättighet att föreskriva någon några hemregler, men hur är det med våra svenska folkskolor, där patrioter ha mycket att säga. Jag tycker att om de vilja vara svenskar måste åtminstone endast svenska språket läras på första och andra klassen! Menade ej i min artikel att Farbror Svenske skulle vara en åsna, utan

ville bara visa som ex. hur det gick med mannens åsna, som ville göra alla människor till lags. Jag högaktar Farbror Svenske för hans manliga penna, fast vi äro motståndare i hat och kärlek mot tyskarna. Men annat är det med vissa herrar, som ej kunna hålla (otydligt ord) ännu mindre vatten. Man hade formligen lust att kläda på dem kjolar och rosettmössor. Kadakasaks.

Brevlada.

J. Lindström, Österby Bruk, Sverige. Vi äro synnerligen tacksamma för Ert värda inlägg i "folkhögskolefrågan" men då redan så många liknande uttalanden gjorts i frågan, kunna vi icke införa Ert långa brev. Edra råd och anvisningar angående benämning m. m. skola dock respekteras och Edert brev förvaras för att senare överlämnas som material till den kommitté som kommer att nedsättas för utarbetandet av program för den blivande skolan.

Runöbo. Ni angriper ämbetsverket för att det ej skall ha gjort sina plikter med avseende å Runö skola. Er beskyllning är

ogrundad. Allt vad i svenskarnas makt stått har gjorts för bildningsbehovens tillfredställande, men nya skolhus ha varken ester eller svenskar kunnat bygga nu under dessa dyrtider, då staten hittills icke kunnat anslå summor för ändamålet. Löner och lönetillskott ha däremot alla svenska lärare, även Runö, fått. Odinsholm har under många år icke haft någon skolundervisning och även saknat lokal. Det har däremot Runö hela tiden haft — församlingens själsörjare har näml. samtidigt även tjänstgjort som lärare, och skollokal, om än icke tidsenlig, har det också funnits. Hittills har det varit landskommunerna själva, som fått bygga sina skolhus, staten beviljar icke penningbelopp härför. Runö är det samhälle som minst lidit av kriget, varit förskonat nästan från allt. Genom svenska folksekretariatets förmedling fick ön i vintras tillstånd att för olika behov använda kronans skog, icke heller arbetskraft har saknats, då likaledes genom förmedling från sekretariatet alla unga runömän befriats från militärtjänsten. Och slutligen har Runö utifrån fått mera understöd än alla svenska samhällen tillsammans. Genom prof. Youngert, Rock Island, U. S. A., fick församlingen där ensam i dec. 29,280 Emk., förutom andra gåvor. Runö kommun har verkligen icke saknat möjlighet att bygga sig en ny skola. Lä-

rarelönen betalas från kretsförvaltningen i Arensburg. Allt detta borde "Runöbo" vetat. Edra anmärkningar kunna därför icke införas.

Till våra annonsörer.

Vi få ännu en gång meddela, att vi helst önskade få annonserna från landsbygden insända genom ombudsmännen. Minsta annonspris är 6 å 10 mark. För mindre belopp införas icke annons.

Redaktionen.

Till våra medarbetare.

Alla bidrag, som icke äro försedda med namn och tydlig adress, kunna icke införas i Kustbon. Namnet skola vi dock icke utsetta i tidningen, om insändaren icke önskar det.

Redaktionen

Vet du hur man bäst kan sprida Kustbon?

Jo, helt enkelt genom att först själva prenumerera på den och sedan genom att prenumerera för en eller två andra, som icke själva vilja eller ha råd att skaffa sig tidningen. Du har kanske en vän långt borta? Bestå denna med Kustbon. Många betala redan två exemplar och en prenumerant t. o. m. 10 exemplar.

==== Följ exemplet! =====

C. M. BERG

Rekommenderas:

Skrivmaterial, vykort, "eldtändare", "eldstenar", prima svensk toilettvål, elektriska ficklampor, olika lektyr för sällskapsspel, smycksaker och theglas.

I större urval leksaker för barn.

I parti och minut.

Billiga priser!

Stora Dorpatsgatan No 8.

Har du redan prenumererat på "KUSTBON" 1920?

Om du icke gjort det än, så skynda dig! Ännu är det icke för sent. Du har bara att anmäla namnet och adressen samt överlämna den lilla prenumerationsavgiften till någon av ombudsmännen.

Alla svenska hem böra ovilkorligen läsa Kustbon!

Om någon i utlandet av misstag under prenumerations-tiden icke erhållit alla nummer av Kustbon, be vi sådana personer direkt vända sig till tidningens redaktion.

Redaktionen.

Ung bildad dam söker plats som korrespondent

på ett expeditjonskontor i Sverige. Är kunnig i tyska, ryska, svenska o. estniska. Svar till Kustbons redaktion, märkt "Korrespondent".

S. O. V. medlemmar i Reval uppmanas att avbetala sina medlemsavgifter för 1919 och 1920 till fören. kassör N. BLEES. Kustbons red. Riddarg. 3, onsdagarna på eftermiddagen eller Bildningsmin. Dompro-nad 3, alla dagar 9-3.

"S. O. V."s bibliotek,

Riddaregatan 3, hålles öppet måndagar och torsdagar från kl. 6-8 e. m.

Prenumeration å KUSTBON kan ske i Finland på kansli, Regeringsgat. 2, Helsingfors, öppet månd., fred. kl. 3-4 e. m. samt hos herr Gösta L. Åkerblom, Skolhusgat. 57, Vasa.